

Statsbidrag till ideella kvinnojourer får inte blandas ihop med konkurrens och vinstintressen

Under drygt 40 år har Sveriges ideellt drivna kvinnojourer vuxit från två jourer till 200. Jourerna är en självständig kvinnorörelse som verkar utan kommersiella vinstintressen. Arbetet utgår från en helhet att stötta, skydda och påverka. Nu riskerar 200 ideellt drivna kvinnojourers verksamheter att avlövas, till förmån för vinstintressen på en privat konkurrensutsatt marknad.

I Sverige har myndigheter i flera fall, likställt ideella non profit föreningars verksamhet med företag. Att som kvinnojour erbjuda skyddat boende översätts till att sälja ekonomisk tjänst eller bedriva ekonomisk verksamhet. Skillnaden mellan ideell föreningsverksamhet och privat näringsverksamhet suddas ut. Och det är inom vår politik lösningar finns på avlövningsen av kvinnojourernas verksamhet. I promemorian Ds 2019:7 ”Ny modell för statsbidrag till vissa ideella organisationer inom brottsofferområdet” sägs att EU:s statsstödsregler är komplicerade. Att utredarna, inte fullt ut haft möjligheten att bedöma, om det är möjligt att tillämpa undantagen i EU:s statsstödsregler ”när en tjänst tilldelats kvinnojourerna utan att tilldelningsbeslutet föregåtts av effektiv konkurrensutsättning”. ”Tjänsten” man talar om är skyddat boende för våldsutsatta kvinnor. Kvinnojourers ideella arbete som tidigare knappt värderats alls, bakas in som en tjänst i ett vinstmaximerande ekonomiskt system för näringsidkare. I Ds 2019:7 sker det med hänvisning till EU:s statsstödsregler – vilka syftar till att begränsa möjligheterna att med EU-medel, stödja näringsidkande företag. Är reglerna tänkta att avlöva icke vinstdrivna kvinnojourer? Jourernas helhet: stöd, skydd och påverkan bör förstås som att skyddat boende har en direkt och nödvändig koppling till stödet. EU definierar delarna stöd och påverkan som en icke ekonomisk verksamhet. Men kvinnojourerna är inte en uppstyckbar marknad. Reglerna måste nu utvecklas som motkraft till marknadisering av icke vinstdrivna jourer.

EU:s statsstödsregler säger att statsstöd (till ideella organisationer som driver skyddat boende) som inte överskrider två miljoner kronor under en treårsperiod, ska ses vara av mindre betydelse. Och då anses inte EUF-fördraget om snedvriden konkurrens vara tillämplig. Räcker det ens till löner och hyran? En viktig fråga är vilka intressen stöttar EU:s statsstödsregel som stycker upp en ideell verksamhets bas om en helhet? Ett tillitsskapande civilsamhälle eller vinstdrivande marknadsintressen? Vi kan inte acceptera att en förskjutning av en civilsamhällelig ideell sektor sker in mot en marknad, och på grunder där ekonomisk-juridisk makt tar överhanden. I Ds 2019:7 står det vidare att ”för många kvinnojourer som bedriver skyddat boende är det svårt att ha vattentäta skott mellan de olika delarna i sin verksamhet”. Men kvinnojourernas skyddade boende är en del av ett helt fungerande system. Basverksamheten som utgår utifrån att stötta, skydda och påverka kan inte separeras. Verksamheten sett ur dess helhet är av allmänt ekonomiskt intresse som marknaden inte tillhandahåller. Marknadens vinstkrav skulle enligt erfarenhet inom andra områden dra ned på de personella stödresurserna. Vill vi se en sådan utveckling inom stödet och skyddet för våldsutsatta? Civilsamhällets insatser i form av socialt arbete kan inte mätas i kvantitativa, exakta mått. Och vi som feministisk arbetarrörelse kan inte stå bredvid och se på när en ekonomisk ”expertis” riskerar att utestänga och exkludera kvinnojourerna som en viktig ideell kraft. Utvecklingen vi ser, där statlig och kommunal styrning och bidragsgivning kommersialiserar och konkurrensutsätter delar av jourernas helhet, utgör vid slutet ett strukturellt och institutionellt maktproblem. Trots att alla delar i jourernas verksamhet är avhängiga av varandra, smulas nu basen och grunden för helheten sönder av en ekonomisk uppdelning av ett statligt styrssystem. Styrdokumenten behöver snarast granskas och omarbetas; innan jourernas verksamhet och våldskompetens går förlorad.

Yrkanden:

1. motionen sänds vidare till Socialdemokratiska riksdagsgruppen

2. socialdemokraterna i regeringen förstärker arbetet för direktiv som tydligt underlättar för och stödjer civilsamhällets organisationer,
3. socialdemokraternas berörda ministrar i regeringen förstärker arbetet med att än tydligare stå upp för det svenska civilsamhällets särart och utrymme i EU-parlamentet.

Motionär(er): Södra kvinnoklubben